

CURS 4

NUTRIȚIE CLINICĂ ȘI

COMUNITARĂ - MASTER

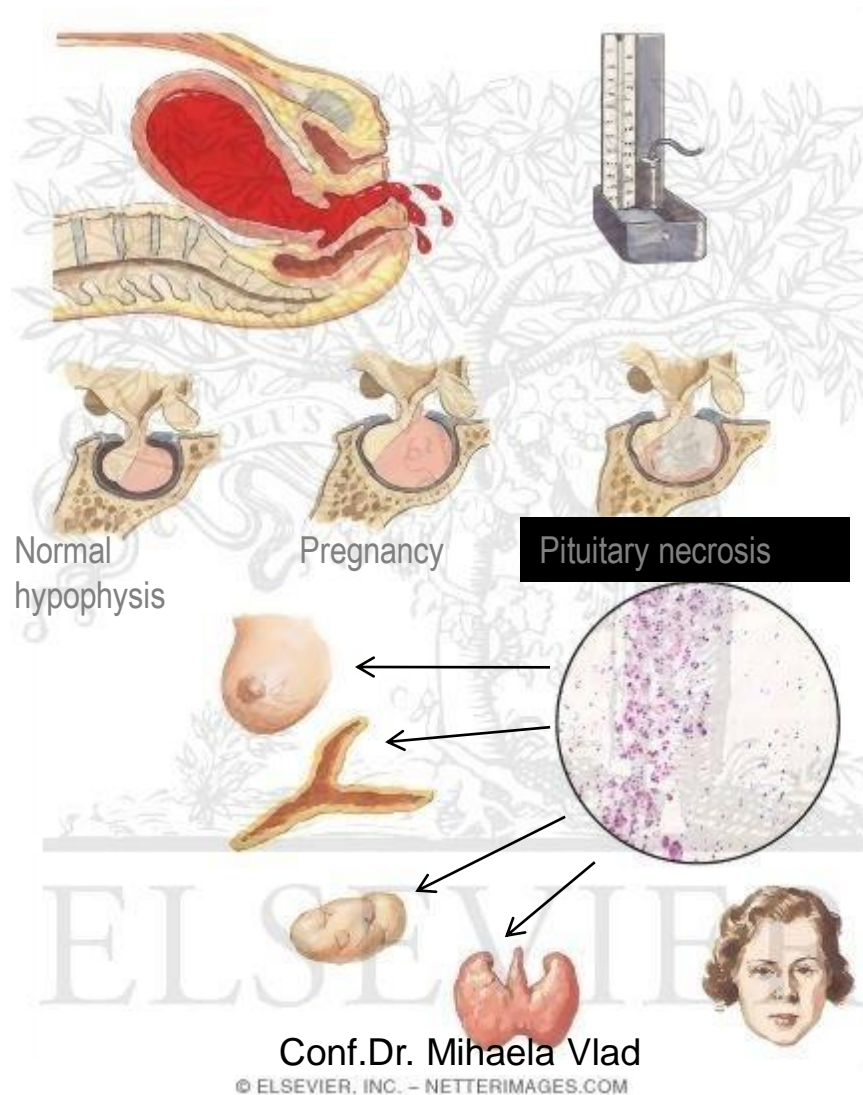
Conf. Dr. Mihaela Vlad
Disciplina ENDOCRINOLOGIE

SINDROMUL DE HIPOFUNCTIE HIPOFIZARĂ

ETIOLOGIA INSUFICIENȚEI HIPOFIZARE LA ADULȚI

Leziuni invazive	Macroadenoame hipofizare Craniofaringiom Tumori ale SNC
Infarctizare	Sindrom Sheehan Apoplexie hipofizara
Boli infiltrative	Sarcoidoza Hemocromatoza
Traumatisme	Traumatisme craniene
Autoimuna	Hipofizita limfocitara
Iatrogena	Neurochirurgie Radioterapie
Infectioase	Tuberculoza Sifilis
Idiopatica	

NECROZA HIPOFIZARĂ POSTPARTALĂ (SINDROM SHEEHAN)

DEFICITUL CORTICOTROP (ACTH)

- Astenie progresivă în cursul zilei spre seară
- Hipotensiune arterială
- Paloare
- Anorexie
- Căderea pilozității axilo-pubiene

DEFICITUL TIREOTROP (TSH)

- **Astenie**
- **Bradycardie**
- **Creștere ponderală**
- **Infiltrare tegumentară**
- **Constipație**
- **Bradipsihie**
- **Bradikinezie**

DEFICITUL GONADOTROP(LH și FSH)

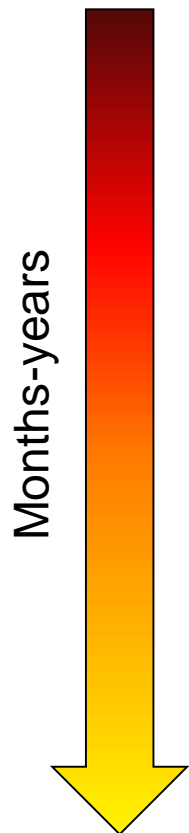
- Amenoree la femei
- Tulburări ale funcției sexuale
- Sterilitate
- Căderea pilozității sexuale

DEFICITUL SOMATOTROP (GH)

- Retard statural (copil) – nu apare in sindr. Sheehan
- Astenie fizică și psihică
- Scăderea capacității de efort
- Diminuarea masei musculare și creșterea adipozității viscerale

SINDROMUL SHEEHAN

Hormone	SIGNS, SYMPTOMS
PRL	Failure of lactation
LH, FSH	Amenorrhoea, loss of libido, fine wrinkles, breast and genital atrophy, reduced or absent axillary and pubic hair, osteoporosis, atherosclerosis
GH	Reduced exercise capacity, impaired psychological wellbeing, increased cardiovascular risk, increased central obesity, reduced lean body mass, hypoglycemia
TSH	Fatigue, cold intolerance, constipation, dry skin, bradycardia, anemia
ACTH	Weight loss with anorexia, hypotension, nausea, vomiting, hypoglycemia, decreased skin pigmentation (↓MSH, ↓ACTH)

Mar 2020

Conf.Dr. Mihaela Vlad

TRATAMENT

PRINCIPII:

- De substituție
- Se face cu hormonii glandelor periferice
- Se începe cu corectarea deficitului de ACTH – Prednison, HHC
- Se face pentru toată viață în cazul deficitului de ACTH și TSH

DIETĂ și STIL de VIAȚĂ

- Normosodată
- Normoproteică sau hiperproteică
- Normoglucidică sau hiperglucidică
- Mese mai dese
- Capacitate redusă de efort

HIPOTIROIDIA (INSUFICIENȚA TIROIDIANĂ)

-REPREZINTĂ UN COMPLEX SIMPTOMATIC REZULTAT DIN INSUFICIENȚA HORMONILOR TIROIDIENI LA NIVEL DE RECEPTOR

-“MIXEDEM” REPREZINTĂ FORMELE SEVERE DE BOALĂ, PRECUM ȘI EDEMUL CARACTERISTIC BOLII

CLASIFICARE

- PRIMARĂ (PERIFERICĂ): $TSH \uparrow$, $FT_4 \downarrow$
- SECUNDARĂ (HIPOFIZARĂ): $TSH \downarrow$, $FT_4 \downarrow$
- “DE RELAȚIE” – SECUNDARĂ UNOR DEFECTE ALE RECEPTORILOR HORMONALI

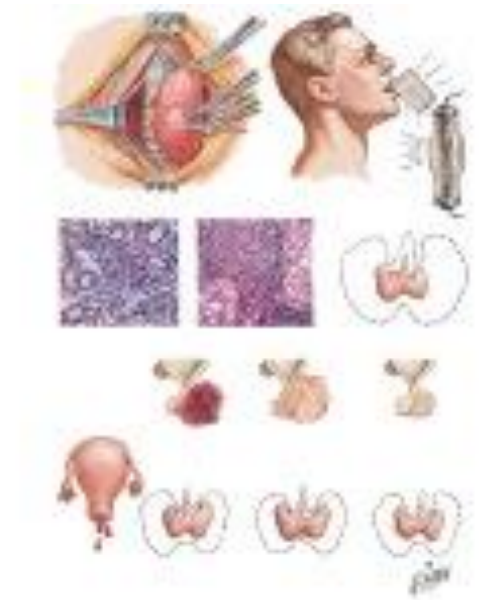
Cea mai frecventă situație întâlnită în clinică este hipotiroidia periferică determinată de afectarea glandei tiroide de diferite cauze:

- Boala autoimună: -Tiroidita cronică autoimună (tiroidita Hashimoto), Mixedemul idiopatic
- După tratamentul unei hipertiroidii cu Iod radioactiv, chirurgical sau prin supradozaj cu antitiroidiene de sinteză
- Medicamentos: Litiu, Amiodaronă (Cordarone)

Sex ratio: 3 femei/1 bărbat

ETIOLOGIE

- **CAUZE AUTOIMUNE** – TIROIDITA CRONICĂ AUTOIMUNĂ
- **CAUZE IATROGENE** – TIROIDECTOMIE, TRATAMENT CU I^{131} SAU SUPRADOZARE CU ANTITIROIDIERNE DE SINTEZĂ
- **CARENȚA DE IOD**
- **LEZIUNI HIPOFIZARE SAU HIPOTALAMICE** CE DETERMINĂ REDUCEREA TSH

ACȚIUNEA HORMONILOR TIROIDIENI

- **Metabolismul bazal**
- **Metabolismul glucidic**
- **Metabolismul lipidic**
- **Metabolismul proteic**
- **Metabolismul hidro-electrolitic**

- **Tegumente**
- **Aparatul cardiovascular**
- **Aparatul digestiv**
- **Sistemul muscular**
- **Sistemul osos**
- **Aparatul reproducător**
- **Imunitate**
- **Sistemul nervos central**

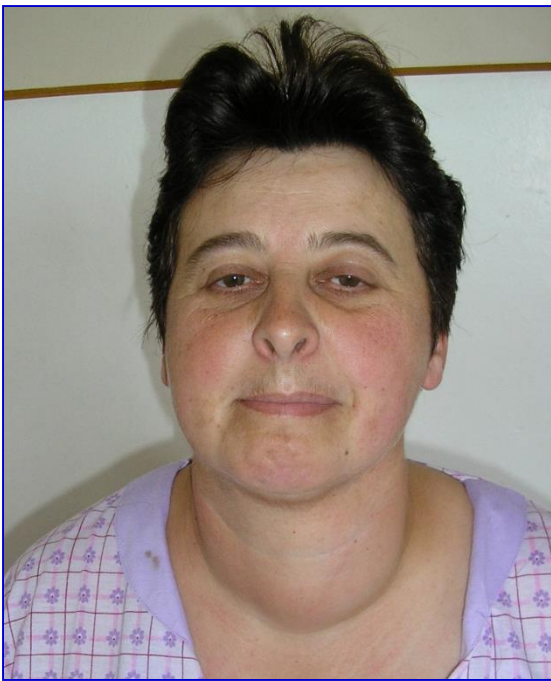

TABLOUL CLINIC

- Gușă +/-
- Infiltrat tegumentar generalizat de tip mixedematos - Edem generalizat care este dur, dureros și nu lasă godeu,
- Facies infiltrat edematos, inexpressiv, cu fante palpebrale diminuate datorită edemului palpebral,
- Sprâncene rare cu depilarea treimii externe,
- Păr aspru, rar, uscat, friabil,
- Piele aspră, uscată, rece, cu tulburări trofice,
- Bradilalie, bradikinezie, bradipsihie,
- Frilozitate (intoleranță la frig),
- Bradicardie sinusală,
- Zgomote cardiace asurzite (Pericardită mixedematoasă)
- Constipație,
- Parestezii ale extremităților,
- Diminuare reflexelor tendinoase (Reflexogramă achiliană alungită)

În insuficiența tiroidiană totală, în absența terapiei substitutive, se realizează treptat, insidios, tabloul clasic al bolii.

Mar 2020

Conf.Dr. Mihaela Vlad

Diagnostic biologic

- TSH ↑
- FT4L ↓, FT3 ↓
- Lipidemie ↑, Colesterolemie ↑

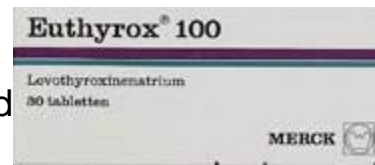
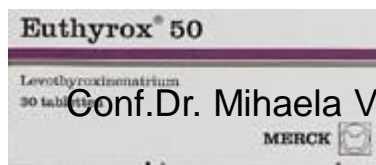
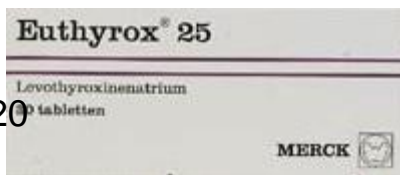
TRATAMENT

Substituție permanentă cu preparate de hormoni tiroidieni:

❖ **Euthyrox (Merk):** Tb. 25 – 50 – 100 – 125 – 150 – 200 μg T4 (Levothyroxin-Na)

❖ **Novothyral (Merk):** Tb. cu 100μg Levothyroxin-Na (T4) și 20μg Liothyronin-Na (T3)

❖ **L-Thyroxin (Berlin Chemie):** Tb. 25 – 50 – 100 – 125 – 150 – 200 μg T4 (Levothyroxin-Na)

FACTORI CE INFLUENTEAZA TRATAMENTUL CU HORMONI TIROIDIENI

SUBSTANTA	MEC DE ACTIUNE
SUPLIMENTE ALIM. CU FIBRE SUCRALFATE HIDROXID DE ALUMINIU SULFAT FEROS COLESTIRAMINA PREPARATE DE SOIA PREPARATELE DE CALCIU	INTERFERA CU ABSORBTIA INTESTINALA
FENOBARBITAL FENITOIN CARBAMAZEPIN RIFAMPICIN	CRESTEREA CLEARENCE-ULUI T4
AMIODARONA FENITOINA	MODIFICA ACTIUNEA HORMONALA

HIPERCORTICISMUL (SINDROM CUSHING)

-REPREZINTĂ UN COMPLEX SIMPTOMATIC REZULTAT DIN EXCESUL HORMONILOR GLUCOCORTICOIDI (CORTIZOL) LA NIVEL DE RECEPTOR

Harvey Cushing
1912

ETIOLOGIE

- **BOALĂ CUSHING** – ADENOM HIPOFIZAR SECRETANT DE ACTH
- **SINDROM CUSHING** – ADENOM/CARCINOM DE CSR SECRETANTE DE CORTIZOL
- **SECREȚIE DE ACTH DINTR-O TUMORĂ MALIGNĂ** (Plămân, Timus, Pancreas)
- **CORTICOTERAPIA PRELUNGITĂ**

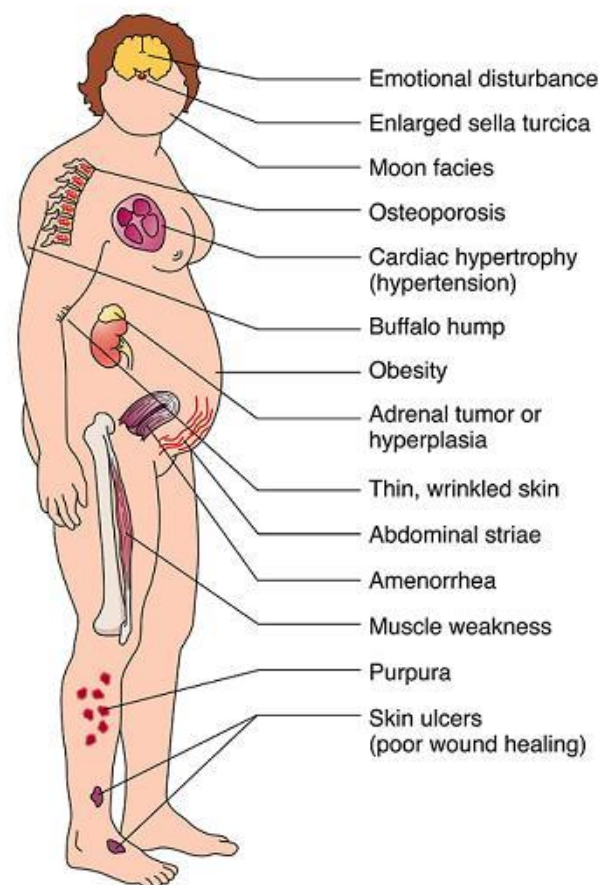
ACȚIUNEA HORMONILOR GLUCOCORTICOIZI

- Metabolismul glucidic
- Metabolismul lipidic
- Metabolismul proteic
- Metabolismul hidro-electrolitic

- Tegumente
- Aparatul cardiovascular
- Aparatul digestiv
- Sistemul muscular
- Sistemul osos
- Sânge și măduva osoasă
- Imunitate
- Acț. antiinflamatorie
- Sistemul nervos central

TABLOUL CLINIC

- leziuni cutanate: - vergeturi, eritroză facială, întârzierea cicatrizărilor
- fragilitate vasculară cu apariția echimozelor
- hipotrofie cu astenie musculară
- osteoporoză,
- oprirea creșterii la copil
- obezitate cu dispoziție facio-tronculară de tip „cushingoid”
- sensibilitate la infecții
- hipertensiune arterială
- tulburări psihice
- fenomene de virilizare și amenoree la femei
- impotență la bărbați.

Michael Santoro and his twin sister, Paula, who had Cushing's Syndrome.

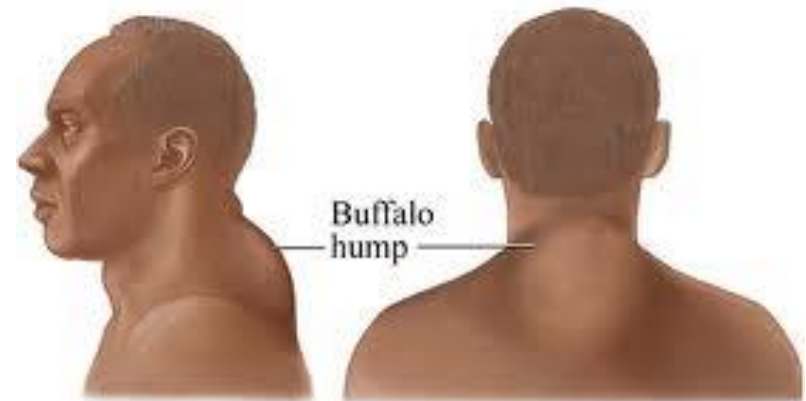

wide striae

Mar 2020

Conf.Dr. Mihaela Vlad

© Healthwise, Incorporated

Diagnostic biologic

- **poliglobulie, leucocitoză crescută**
- **hiperglicemie**
- **hipokaliemie și alcaloză**
- **hiperlipemie și hipercolesterolemie.**

DOZĂRI HORMONALE

- **cortizol ↑ la ora 8⁰⁰ și pierderea ritmului circadian al acestuia**
- **cortizol liber urinar ↑**
- **absența frenării secreției de glucocorticoizi la testul de inhibiție cu dexametazon.**

TRATAMENT

Chirurgical (NCH) :

❖ **Adenomul sau carcinomul CSR**

❖ **Adenomul hipofizar secretant de ACTH**

Medicamentos

❖ **Mitotane (O'p'DDD) sau Lysodren: în
carcinomul CSR**

DIETĂ și STIL de VIAȚĂ

- Hiposodată
- Normoproteică sau hiperproteică
- Hipoglucidică
- Aport mai crescut de potasiu
- Capacitate redusă de effort, evitarea caderilor si traumatismelor
- Aport mai crescut de lactate

